

23.12.2020

Журналістці сайту НУШ
Вікторії Топол

У відповідь на Ваш запит повідомляємо таке.

Міністерство освіти і науки України цілком поділяє занепокоєність громадськості щодо наявності помилок, неточностей та недоречного контенту в шкільних підручниках, які надруковані протягом останніх кількох років.

За підсумками проведеного аналізу виокремлені наступні чинники, які призвели до критичної ситуації:

- автори й видавництва фізично не встигають якісно підготувати та відредагувати свої підручники;
- підручники впроваджуються у шкільній практиці без належної їх апробації, що певний час використовувалася з метою вивчення якості підручників;
- відповідно до чинного Порядку Конкурсу автори подають частину матеріалів підручника у видавничій верстці, а частину – в рукописі, що не дозволяє цілісно оцінити майбутнє видання, тому на етапі оцінювання підручників експертами Конкурсного відбору виявляються не всі методичні, фактологічні та граматичні помилки й недоречності;
- стислі терміни вибору підручників педагогічними працівниками й закладами загальної середньої освіти (коли запропоновану кількість підручників фізично неможливо розглянути у встановлені терміни). Наприклад, під час конкурсного відбору підручників для 3-го класу вибір здійснювався серед 9–12 підручників однієї назви, причому лише за їх частинами в електронному вигляді, що в цілому ускладнило процес детального аналізу змісту;
- велика кількість підручників зумовлена тим, що свого часу колегія МОН пішла назустріч проханню видавництв і знизила нижню межу вибору підручників учителями із 20 тисяч до 10 тисяч. З одного боку, це дало

можливість врахувати більшість пропозицій учителів, але з іншого – заклало ризики зниження якості експертизи цих підручників;

- мають місце факти недобросовісного виконання зобов'язань деякими видавництвами, які економлять на фахових редакторах і, користуючись ситуацією терміновості, допускають до видання неякісно вичитані підручники. Хоча за угодою, укладеною з видавництвами, саме на них та авторів покладається відповідальність за якість підручників.

Позиція ж Міністерства освіти і науки України щодо низької якості підручників для закладів загальної середньої освіти полягає в тому, що весь процес підготовки й відбору підручників перед їх виданням потребує кардинальних і термінових змін.

МОН розпочало перегляд чинної системи експертизи шкільних підручників, у межах якого передбачено й удосконалення нормативної бази про Конкурс серед авторів.

Зусилля Міністерства також будуть спрямовані на вдосконалення порядку організації навчання експертів, які відбирають підручники. Вони мають отримувати належну оплату за свою роботу та нести відповідальність за контент.

Міністерство вже поставило перед профільними структурами, зокрема й ІМЗО, наступні завдання:

- змінити процедуру і зміст експертної оцінки підручників під час їх конкурсного відбору;
- створити потужну базу експертів і удосконалити порядок організації їх навчання;
- посилити співпрацю з Національною академією наук, Національною академією педагогічних наук і закладами вищої освіти, які займаються проблемами підручникотворення;
- запровадити громадське обговорення підручників на другому етапі конкурсу;
- розглянути можливість апробації підручників перед їх масовим запровадженням у закладах освіти;
- підвищити рівень відповідальності видавництв щодо якісної підготовки підручників за кошти державного бюджету.

Також повідомляємо, що триває добір кандидатів до складу предметних (галузевих) експертних комісії та експертних груп, уповноважених проводити експертизу та ухвалювати рішення щодо надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам. Відповідний [лист](#) було надіслано до місцевих органів виконавчої влади та закладів освіти.

У листі зазначається, що до складу комісій можуть входити:

- наукові та науково-педагогічні працівники;
- педагогічні працівники закладів освіти;
- викладачі та методисти закладів післядипломної педагогічної освіти;
- перекладознавці та перекладачі;
- психологи;
- фахівці в галузі інформаційних технологій;
- представники інститутів громадянського суспільства.

Кандидатам, які виявили бажання увійти до складу комісій, потрібно до 15 січня 2021 року заповнити відповідну анкету кандидата та прикріпити до неї наступні документи:

- сканкопія письмової заяви (написаної власноруч або з використанням комп'ютерної техніки із проставленням власноручного підпису) про бажання особи бути членом Комісії та/або експертної групи (зразок);
- мотиваційний лист щодо бажання бути членом Комісії;
- письмову згоду на обробку персональних даних (зразок);
- інформацію про досвід написання та/або проведення експертизи навчальних програм, навчальної літератури (за бажанням).

Більш детальна інформація буде розміщена на офіційному сайті МОН.

З повагою
пресслужба МОН